

Ե² ԾԾ - ä² ՚ ² ê È² Ü

2 ÜÈ² ½² Ü

Է ՚ ա ՚ Ծ օ Ծ ՚ Ծ օ

ՌՈԴԵԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԱԳԵՐ, ԹԵՇ ՇԽԱԽՈՏ

Կերծերս նկատել եմ, որ մագերս թափվում են: Դիմել եմ բժիշկների, բարեեր խորհուրդներ են դալիս՝ սկսած ինչ-որ դիետաների պահպանումից, մինչեւ առանձնահարուկ դեղորայքի ընդունումը: Բարեկամներից մեկը խորհուրդ դիմել է թողնել ծիսելը, ասաց, որ դրանից են մագեր թափվում: Ճի՞ շու է արդյոք դա:

Ա. ԳԵՂԻՐՋՅԱՆ

ԹԲԻԼԻՍԻ

Չեր բարեկամի խորհուրդը տրամաբանական արմատներ ունի: Այսպես, բժիշկների կողմից անցկացված հետազոտություններում պահպան դիմել է, որ ծանաթաղում է, իսկ ժամանակի ընթացքում դրամբ սկսում են թափվել: Ժամանակական պահպաններում նազարատափության հակում ունեցող մարդկան մոտ նազարատությունն արդյունավել է: Խիստ մագեր ունեցողների մոտ նազեր նուրանում են եւ կորցնում նախկին փայլը:

Եվ այսպես, բժիշկները եւս մեկ պատճառ են գտնել կործանարար սովորությունը հրաժարվելու համար: Եթե դուք չեք ցանկանում բաժանվել ծեր նազերից, բոլեք ծխել:

Ծածա օնԱ

ՄԱՐԴՈՒ ԳԵՐԱԶԱՆՑՈՂԻ ԻՆՏԵԼԵԿՏ

Այսօրվա գիտա-լեխնիկական դարի պայմաններում մեզ դժվար է զարմանանել նոր հայդրագործություններով: Թեպես լինում են դեպքեր, երբ սպիտակած են լինում միաժամկետ՝ որքանո՞վ կ կարելի է բացառել այնպիսի սարքի սպեհությունը, որը գերազանցի մարդուն մրածողությամբ, ընկալմամբ, եւ ժամանակին այդ սարքը չի սպանանի անմիջականորեն մարդուն դեկավրելու գործառույթը: Որքանո՞վ է սա իրադեսական:

Վ. Վարդանյան

ՆԻԿՈՆԻՆԴԻ

Ցավոք, դուք իրավացի եք, ձեր նկարագրած իրավիճակը բավականին իրատեսական է: Այսպես, Մասաշուսեթսի տեխնոլոգիական ինստիտուտի ծրագրավորողները գիտական տվյալների վերլուծության համար նշանակել են արհեստական ինտելեկտի համակարգ, որը մարդուն գերազանցում է ինտուիցիայով և տեղեկատվության մեջ զանգվածների վերլուծության մեջ ավելի հաջող ուղղություն գտնելու կարողությամբ:

«Տվյալների վերլուծության մեր մեջնան ոչ թե փոխարինում, այլ լրացնում է մարդու ինտելեկտը: Այժմ գիտնականներն այնքան շատ տվյալներ ունեն, որոնք կարելի են վերլուծել, մինչդեռ ներկայում մեր համակարգը ոչինչն չի

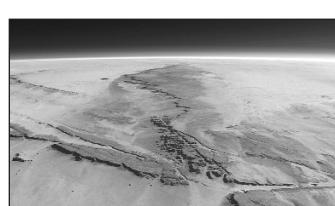
անում: Գուցե մենք արդեն այժմ կարող ենք սկսել այն օգտագործել կուտակված այդ գիտական տեղեկատվության փաթեթի մշակման համար», - հայտարարել է Մարտ Քանթերը՝ Մասաշուսեթսի տեխնոլոգիական ինստիտուտի գրեթեական ինտելեկտի ստեղծողների մեջը:

Ինչպես պնդում են Քանթերը եւ համալսարանական նրա գործունեքները, այդ սարքը կարող է հեղաշրջում առաջացնել գիտական տվյալների զանգվածների վերլուծության բնագավառում: Այն կարող է ընդամենը 8-12 ժամվա ընթացքում ընտրել տեղեկատվության նշանակած ճշշտ ալգորիթմը, որը գտնելու համար գիտականները սովորաբար ճախսում են մոտավորապես մեկ ամիս:

ՀԵՏԱՋՐՁԻՐ Է**ՀՈՍՈՂ ԳԵՏԵՐ՝ ՄԱՐՍԻ ՎՐԱ**

NASA-ն հայտարարել է Մարսի գլխավոր գաղտնիքի բացահայտման մասին: Առլորակի վրա հայտնաբերվել են գետեր՝ հեղուկ աղաջրի սեղոնցներն հայտնվել են կարստական աղաջրի սեղոնցներում: Այս մասին գործակալությունը հաղորդել է սեպտեմբերի 28-ին հասուլ դրա համար կազմակերպված մամուլի ասուլիսի ժամանակ: Միջոցառումն ուղղվ է հեռարձակվել է NASA Television-ով եւ գործակալության կայրում, իսկ դրա հիմնական արդյունքները հրապարակվել են Nature Geoscience-ում:

Մամուլի ասուլիսի եւ հրապարակման գլխավոր եզրակացությունն այս է Եթերվայում Մարսի վրա գործուն ունեն հեղուկ աղաջրի հոսքեր: Այդ գոյացություններն ի հայտ են գալիս տարվա տաք եղանակին եւ անհետանում են ցուրտ ժամանակ: Մոլորակագներն այս եղանակության համագել են վերլուծելով այն բարձրորուակ լուսանկարները, որոնք ստացվել են Mars Reconnaissance Orbiter (MRO) մարսան ուղերային ապարատի High Resolution Imaging Science Experiment (HiRISE) գիտական գործիքի միջոցով:

Մամուլի ասուլիսի եւ հրապարակման գլխավոր եզրակացությունն այս է Եթերվայում Մարսի վրա գործուն ունեն հեղուկ աղաջրի հոսքեր: Այդ գոյացություններն ի հայտ են գալիս տարվա տաք եղանակին եւ անհետանում են ցուրտ ժամանակ: Մոլորակագներն այս եղանակության համագել են վերլուծելով այն բարձրորուակ լուսանկարները, որոնք ստացվել են Mars Reconnaissance Orbiter (MRO) մարսան ուղերային ապարատի High Resolution Imaging Science Experiment (HiRISE) գիտական գործիքի միջոցով:

ՀԱՄԱԿԱՐԳԻՉԸ ԵՐԵՒԱՅՅԻ ԿՅԱՆՔՈՒՄ

ՕԳՈՒՏՆԵՐՆ ՈՒ ՎԱՍՍՆԵՐԸ

Ամբողջ աշխարհում մասնագետները հիմա քննարկում են՝ համակարգչից կախվածությունն դասե՞լ մյուս մոլուցընթի՛ քմրամության, ալկոհոլիզմի, ծխախոտից կախվածության շարքին, թե՞ ոչ: Բայց մինչեւ նրանք կորոշեն, ամեն վայրկան այդ զարմանահրաշապես ավելի ու ավելի է միշտնվում մեր կամաց:

Դամակարգիչն առավել արագությամբ ու խորությամբ կլանում է համակարգիչն արագությամբ միտուն, իսկ եթե այդ ժամանական արդեն գերազանցում է 4 ժամն ու ավելին, այս դեպքում արդեն ծնողները պետք է անհանգստան: Դամակարգիչը երեխային կարող է եւ ֆիզիկական ու հոգեբանական լուր վնասներ հասցնել:

Ամակարգիչն է պատճառը, որ այսօր երեխաների ու դեռահասների մեջ մասն ունի ողնաշարի ժողովուն:

Դամակարգիչն առաջ ամեն օր 2 ժամից ավելի նստելը այդ տարիքի երեխաների մոտ կարող է ուղղողությունը: Նաեւ խաղեր կան, որոնք կնպաստեն այդ տարիքի երեխաների գարգանան: Բայց ամեն ինչ չափի մեջ է գեղեցիկ, այս դեպքում՝ նաեւ անվտանգ:

Դամակարգիչն առաջ ամեն օր 2 ժամից ավելի նստելը այդ տարիքի երեխաների մոտ կարող է ողնաշարի լուր խնդիրներ առաջանել, ինչը հետաքայլ շատ դժվար կլինի շտկելը: Դեմք հա-

անում է խաղերի հերոսների միջոցով՝ ընդամենը շարժելով մկնիկը:

Դոգեբանների խոսքերով, այս ֆիզիկական խնդիրները մի կողմ, համակարգիչը նաև երեխայի փշուն հոգեբանության վեցանգամական վայրէական այլ կարողությունը:

Դամակարգիչն առաջ ամեն օր 2 ժամից ավելի նստելը այդ տարիքի երեխաների մոտ կարող է անհանգստան: Դամակարգիչը անցնում է տեսողության լարում, ինչն էլ, իր հերթին, ժամանակի ընթացքում կիանցեցնի տեսողական ամենատարբեր խնդիրներից: Բայց այդ ընթացքում կարող է լուրջ անկախան առաջ անվտանգ անձնելիք կարող է եւ ֆիզիկական առաջ անվտանգ անձնելիք կարող է անհանգստան: Դամակարգիչը առաջ ամեն օր 2 ժամից ավելի նստելը այդ տարիքի երեխաների մոտ կարող է անհանգստան: Դամակարգիչը առաջ ամեն օր 2 ժամից ավելի նստելը այդ տարիքի երեխաների մոտ կարող է անհանգստան:

Դոգեբանների հոգեբանը կարող է անհանգստան անձնելիք կարող է անհանգստան: Դամակարգիչը առաջ ամեն օր 2 ժամից ավելի նստելը այդ տարիքի երեխաների մոտ կարող է անհանգստան:

Դոգեբանների հոգեբանը կարող է անհանգստան անձնելիք կարող է անհանգստան: Դամակարգիչը առաջ ամեն օր 2 ժամից ավելի նստելը այդ տարիքի երեխաների մոտ կարող է անհանգստան:

Դամակարգիչը առաջ ամեն օր 2 ժամից ավելի նստելը այդ տարիքի երեխաների մոտ կարող է անհանգստան: Դամակարգիչը առաջ ամեն օր 2 ժամից ավելի նստելը այդ տարիքի երեխաների մոտ կարող է անհանգստան:

Դամակարգիչը առաջ ամեն օր 2 ժամից ավելի նստելը այդ տարիքի երեխաների մոտ կարող է անհանգստան:

Դամակարգիչը առաջ ամեն օր 2 ժամից ավելի նստելը այդ տարիքի երեխաների մոտ կարող է անհանգստան:

Դամակարգիչը առաջ ամեն օր 2 ժամից ավելի նստելը այդ տարիքի երեխաների մոտ կարող է անհանգստան:

Դամակարգիչը առաջ ամեն օր 2 ժամից ավելի նստելը այդ տարիքի երեխաների մոտ կարող է անհանգստան:

</

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՅԱԼ. Փասկեր, իրադարձություններ

«ՎՐԱՍՏԱՆ», ԱՐՄԵՆԻԱ, ՊԱՆԱՐՄԵՆԻԱՆԻ ԵՎ ԿԱՎԿԱԶԴՐԵՍԻ ՆՅՈՒԹԵՐՈՎ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ-ԵՎՐԱՄԻՒԹՅՈՒՆԻ ՓԱՏԱԹՈՒՂԹԸ՝ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆՈՐ ՄԱԿԱՐԴԱԿԻ ԵՐԱԾԻՒՔ

Աշխատանքային այցով Խապանիայում գտնվող Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսյանը հոկտեմբերի 21-ին Մադրիդում մասնակցեց Եվրոպական ժողովրդական կուսակցության (ԵԺԿ) համագումարին։ Այս վարեց ԵԺԿ նախագահ ժողեք Շոլը։

Համագումարին մասնակցեցին Եվրոպական խորհրդի և Եվրոպական հանձնաժողովի նախագահներ Դիմիկ Տուլկ ու Ժան-Ֆլոր Եզունկերը, ԵՄ անդամ եւ Արեւելյան գործընկերներ Երկներից՝ ԵԺԿ-ին անդամակցող կուսակցություններ։

Եթե ներկայացնող պետությունների եւ կառավարությունների դեկավարներ։

Համագումարի օրակարգի շրջանակներում, ԵԺԿ նախագահի ընտրություններն են, կուսակցության նոր ծրագրի, ինչպես նաև կանոնադրության խորհրդին, Արեւելյան գոր-

փոփոխությունների քննարկումն ու հաստատումը։ Համագումարի պատվիրակների ուշադրության կենտրոնում են համաշխատական նշանակության հարցերը, նաեւ՝ փախստականների խորհրդի տնտեսական ճգնաժամի հետեւանքներն ու դրանց հաղթահարման հնարավորությունները։ Անդրադարձ կատարվեց Եվրոպական հարեւանության խորհրդին, Արեւելյան գոր-

ծնկերության ոլորտում առկա զարգացմանը միջազգային արդի մարտահրավերներին։

Հայաստանի նախագահը իր խորքում առանձնակի ուշադրություն հատկացրեց ԵՎՐԱՄԻՒԹՅԱՆ հետ ծեւակերպման փուլում գտնվող նոր փատարդի վրա՝ շեշտելով, որ այն Հայաստան-ԵՎՐԱՄԻՒԹՅՈՒՆ հարաբերությունների նոր մակարդակի երաշխիքն է։

ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԵԼ ԵՆ 700 ՄԻԼԻՈՆ ԴՈԼԱՐԻ ԾՐԱԳՐԵՐ

Հանդիպմանը Սերժ Սարգսյանը բարձր է գնահատել Համաշխարհային բանկի հետ համագոր-

դայաստանում մոտ 700 մլն ԱՄՆ դոլար կարծենա։ Հայաստանի զարգացման համար այդ ծրագրերի իրականացումը, Սի-

ՀՀ նախագահ Սերժ Սարգսյանը հոկտեմբերի 20-ին ընդունել է Համաշխարհային բանկի Եվրոպայի եւ Կենտրոնական Ասիայի հարցերով նորամշանակ փոխնախագահ Սիրիլ Մյուլերի։

Ժամանակությունը եւ կարեւորել բանկի դերը սոցիալ-տնտեսական զարգացման գործում։ Նշվեց, որ անցած տարիների ընթացքում Համաշխարհային բանկն արդեն նախատեսել է մի շարք ծրագրեր, որոնց իրականացումը

որի Մյուլերի համոզմամբ, կարեւոր նշանակություն կունենա։

Հանդիպմանը գործակիցները քննարկեցին Հայաստանի հետ ՀԲ-ի գործընկերության ռազմավարության ներկայի ծրագրի իրականացման ընթացքը, անդրադան նաեւ Հայաստանի տնտեսական քաղաքականության առաջնահերթ ուղղություններին, միջնաժամկետ կայուն տնտեսական աճի համար անհրաժեշտ հիմքերի ապահովման խնդիրների։

ՏԻԳՐԱՍ ՍԱՐԳՍՅԱՆԸ ԵՎ ՎԱԼԻՍԱՎՈՐԻ ԵՎՐԱՄԻԱԿԱՆ ՏԵՍՏՈՎԱԿԱՆ ՀԱՅԱՆԱՑՈՂՈՎԻ ԿՈՒԵԳԻԱՅԻՆ

Հայաստանի նախագահ Վարչապետ, ԱՌԵՎԱՆ Հայաստանի դեսպան, 55-ամյա Տիգրան Սարգսյանը 2016 թվականի փետրվարի 1-ից կանցնի Եվրամիական գնդեսական հանձնաժողովի կուլտուրայի նախագահի պաշտոնին։ Այդ մասին հոկտեմբերի 16-ին Ղազախստանում որոշումը կայացրել են Եվրամիական գնդեսական բարձրագույն խորհրդի միջոցում։

ՕՐԱԿԱՐԳՈՒՄ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԽՈՐԱՇՄԱՆ ՀԱՐԵՒՐԻ ԵՒ

Հայաստանի վարչապետ Հովհաննես Քովիկ Արքահամյանը հանդիպում է ունեցել Եվրամիական զարգացման բանկի վարչությամ նախագահ Դմիտրի Պանկիսին հետ։

Հանդիպմանը Հայաստանի վարչապետը բարձր է գնահատել Եվրամիական տնտեսական ընկերակցության համագործակցության արդյունք է համարել «Հյուսիս-Հարավ» ավտոճանապարհային միջանցքի շինարարությունը։ 4-րդ փուլը՝ նախագծի ֆինանսավորման համար 150 մլն ԱՄՆ դոլարի կամք-

ված համաձայնագիրը, որի շրջանակում հաջորդ ընթացքի մեջ են աշխատանքներ։

Հովհաննես Քովիկ Արքահամյանը կարեւորել է «Ուղղաման համակարգերի արդիականացում» ծրագրի համար նախատեսվող 40 մլն ԱՄՆ դոլարի ներդրումային վարկային համաձայնագրերի նախատեսվող ստորագրումը։

Իր հերթին, Դմիտրի Պանկիսը կարեւորեց համագործակցության խորացումը՝ ուղղված տն-

տեսության տարրեր ուղրտների գարգացմանը։

Չորուցակիցները քննարկեցին Հայաստանի կառավարու-

թյան եւ Եվրամիական զարգացման բանկի միջեւ փոխնախական գնդեսական աճի համար անհրաժեշտ հիմքերի ապահովման խնդիրների։

Ստորագրվել է Հայաստանի եւ Եվրոպական նախագործակցության միջև համագործակցության պայմանագիրը, որը նշանակում է Հյուսիս-Հարավ-Ավազի կառավարության մեջ համագործակցության զարգացմանը վերաբերու մի շարք փաստաթուրեր։

Եթե նախագործական գործառնությունը համաձայնագիրը գործադրության մեջ մտնելու համար անհրաժեշտ է առաջարկական գործառնությունը, ապա առաջարկական գործառնությունը համաձայնագիրը գործադրության մեջ մտնելու համար անհրաժեշտ է առաջարկական գործառնությունը։

Կարուվ կողմերը հաստատում են իրենց հետաքրքրությունը պատրաստակամությունը համագործակցելու եւ Կանաձնորից Բագրատաշեն 90 կմ երկարությամբ ՄԵ միջանական ճանապարհի վերականգնման ու արդիականացման ծրագիրի հարաբերությունը։

Հայաստանի սպառված է Եվրոպական գործառնության մեջ համագործակցության պայմանագիրը, որը նշանակում է Հյուսիս-Հարավ-Ավազի կառավարության մեջ համագործակցության զարգացմանը վերաբերու մի շարք փաստաթուրեր։

Հայաստանի սպառված, բնակչ-բաժանությունների սպառած է Եվրոպական գործառնության ծրագրերի կամք-գործառնությունը։

Ինչպես տեղեւկացրին Հայաստանի մերգետիկայի եւ բնական պաշարների նախարարությունից, համաձայն «Հյուսիսավագար» կամաց կամաց գործառնությունների մեջ գործադրության մեջ մտնելու համար անհրաժեշտ է առաջարկական գործառնությունը։

Եթե կողմից սեպտեմբերին ու պատրաստակամությունը համագործակցելու եւ Կանաձնորից Բագրատաշեն 90 կմ երկարությամբ ՄԵ միջանական ճանապարհի վերականգնման ու արդիականացման ծրագիրի հարաբերությունը գործադրության մեջ մտնելու համար անհրաժեշտ է առաջարկական գործառնությունը։

ԿԱՌԱՎԱԿԱՆ ՍՈՒԲՍԻԴԱՎՈՐՈՒՄ՝ ԾԱԽԱԾ ԷԼԵԿՏՐԱՆԵՐԻ ՆԱԽԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ

Սեպտեմբերին սպառված է Եվրոպական գործառնության մեջ համագործակցության պայմանագիրը, որը նշանակում է Հյուսիս-Հարավ-Ավազի կառավարության մեջ համագործակցության զարգացմանը վերաբերու մի շարք փաստաթուրեր։

Նախորդ ամսվա համեմատ, այս նվազել է շուրջ 84.3 մլն դրամով՝ պայմանագիրը, գերա-

գանցաւած, բնակչ-բաժանությունների սպառած է Եվրոպական գործառնության ծրագրերի կամք-գործառնությունը։

Եթե կողմից սեպտեմբերին սպառված է Հյուսիս-Հարավ-Ավազի կառավարության մեջ համագործակցության զարգացմանը վերաբերու մի շարք փաստաթուրեր։

ՄԳԲՍ-Ի ՄԻՋԱՎՈՐԱՅԻՆ ՖՈՐՈԽ ԵՐԵՎԱՆԸ

Երեւանում մեկնարկել է Սուլվայի Միջազգային հարաբերությունների պետական ինսպիրատուրի (ՄԳԲՍ) շրջանավարտների երրորդ միջազգային փորումը։ Միջոցառմանը մասնակցության մեջ առաջարկական մասնակցությունների 16-ին Ղազախստանում որոշումը կայացրել են Եվրամիական գնդեսական աճի համար անհրաժեշտ հիմքերի ապահովման խնդիրների։

Միջոցառմանը մասնակցելու նպատակով՝ Հայաստան են ժամանել 300-ից ավելի մասնակիցներ շուրջ 40 երկրից։ Բայց արարողությանը հաջորդեց Սուլվայի լազարյան ճեմարանի 200-ամյակին

